

TBM ÖLÇME – DEĞERLENDİRME ARAÇLARI KULLANIM YÖNERGESİ

TBM kapsamında öğrenciler için yaş gruplarına göre tasnif edilmiş konulara ait ölçme değerlendirme araçlarına (Ön Test-Son Test) www.tbm.org.tr adresinde sol üstte yer alan TBM Programı altında bulunan öğrenci anketleri sekmesinden ulaşabilirsiniz.

TBM ölçme değerlendirme araçları her konu için bir ön test ve son testten oluşmaktadır. Konu anlatımına başlamadan evvel ön testlerin dağıtılması gerekmektedir. Katılımcılar tarafından doldurulan ön testler toplandıktan sonra konu anlatımına başlanmalıdır. Konu aktarımı tamamlandıktan sonra ise son testler doldurtulmalıdır.

- İlkokul öğrencileri için 3 konu başlığında ölçme-değerlendirme araçları geliştirilmiştir. Bunlar;
 - Sağlıklı Yaşam
 - Teknoloji Bağımlılığı
 - Tütün Bağımlılığı konularıdır.Her konu başlığında bir ön test ve bir son test bulunmaktadır.

- Ortaokul öğrencileri için 3 konu başlığında ölçme-değerlendirme araçları geliştirilmiştir. Bunlar;
 - Sağlıklı Yaşam
 - Teknoloji Bağımlılığı
 - Tütün Bağımlılığı konularıdır.Her konu başlığında bir ön test ve bir son test bulunmaktadır.

- Lise öğrencileri için 5 konu başlığında ölçme-değerlendirme araçları geliştirilmiştir. Bunlar;
 - Sağlıklı Yaşam
 - Alkol Bağımlılığı
 - Madde Bağımlılığı
 - Teknoloji Bağımlılığı
 - Tütün Bağımlılığı konularıdır.Her konu başlığında bir ön test ve bir son test bulunmaktadır.

- Yetişkinler için 5 konu başlığında ölçme-değerlendirme araçları geliştirilmiştir. Bunlar;
- Sağlıklı Yaşam
 - Alkol Bağımlılığı
 - Madde Bağımlılığı
 - Teknoloji Bağımlılığı
 - Tütün Bağımlılığı konularıdır.
- Her konu başlığında bir ön test ve bir son test bulunmaktadır.

TBM ölçme değerlendirme araçları 3 bölümden oluşmaktadır. Bilgi düzeyi ve duygusal alan değerlendirmesinin yapıldığı 2 bölüm ile optik formun yer aldığı 3. bölüm. Katılımcıların yanıtlarını mutlaka bu optik alana doğru şekilde işaretlemesi gerekmektedir. İşaretlemede kurşun kalem ve/veya tükenmez kalem kullanılabilir.

SİGARA VÜCUDUN DÜŞMANI -yetişkin-

ÖĞRENCİ NO.: _____

Aşağıda sigara ve sigara kullanımına ilişkin çeşitli ifadeler verilmiştir. Bu ifadeleri okuduktan sonra sizden görüşünüzü, cevapları için verilen alanda kodlayarak işaretlemenizi istenmektedir. Yanıya doğru buluyorsanız "D" gözetimçisi, yanlış buluyorsanız "Y" gözetimçisi, bilginiz/fikriniz yok ise "F" gözetimçisi işaretleyiniz. Cevaplarınız için aşağıda bir örnek verilmiştir.

ÖRNEK:

1. Sigara zararlı bir maddedir.

1 ● ○ ○ ○ ○ ○

1. Sigara kanser riskini artırır.

2. Hafif (light) sigaralarda nikotin oranı normal sigaralara göre yaklaşık % 50 daha azdır.

3. Mide ülseri sigaranın tetiklediği hastalıklardan birisidir.

4. Tüm dünyada sigara kullananlar sigara kullananlardan çok daha fazladır.

5. Anne babaların çocuklarının yanında sigara içmeleri sakıncalıdır.

6. Saç dökülmesi probleminin sigara ile bir bağlantısı yoktur.

7. Sigara kullanımı, dünyada meydana gelen ölümlerinin başında yer almaktadır.

8. Sigara için anne babaların, çocuklarına sigaranın zararları konusunda bilgi veremelerine ihtiyaç yoktur.

9. Sigara kalp hastalıkları oluşması riskini artırır.

10. Sigaranın içinde bulunan zehirli maddelerden birisi de hidrojen sülfürdür.

11. Anne babalar çocuklarının sigaranın zararlarını bizzat gözlemleyebilmeleri için onların görebileceği şekilde sigara içmelidirler.

12. Sigara kullanımının sağlıklı tahrir ettiğine dair herhangi bir bilimsel kanıt yoktur.

Aşağıda sigara ve sigara kullanımına ilişkin duygularınızı ifade etmeniz için hazırlanmış bazı doğru ifadeleri yer almaktadır. Bu ifadeler sıfat çifdeleri kullanılarak hazırlanmıştır. Sizden, duygularınızı ifade eden seçeneği, cevapları için verilen alanda kodlayarak işaretlemenizi istenmektedir. İşaretlemenizi, her bir sıfat çifdinin duygularınıza ne derece tarifi olduğuna bağlı olarak yapınız.

ÖRNEK:

Bence sigara kullanmak...

1. sevimsizdir. 1 2 3 4 5 sevimsizdir.

1 ○ ○ ○ ○ ●

Eğer sağlığı yapmazsa sağlığını alır; eğer etkili ise 11, etkili ise 21, bir diğer ifadeyle etkisizdir 31, bir diğer ifadeyle 41, çok iyi sağlığını 51 kullanır.

Bence sigara kullanmak...

13.	iyidir.	1	2	3	4	5	kişidir.
14.	fevralidir.	1	2	3	4	5	zararlıdır.
15.	keyiflidir.	1	2	3	4	5	keyiflidir.
16.	gülsüzdür.	1	2	3	4	5	insandır.
17.	hoşdur.	1	2	3	4	5	nahıştur.

Bilgi düzeyinin değerlendirmesini yapan bölümde 12 soru yer almaktadır. Soruların yanıtları Doğru/Yanlış/Fikrim Yok şeklinde verilmiştir. Katılımcılardan kendilerine ait hissettikleri ifadeyi işaretlemeleri beklenmektedir. Bu soruların nasıl yanıtlanacağı bir örnek eşliğinde sol üstte bulunan yönergede detaylı bir şekilde verilmiştir. Katılımcılar işaretlemelerini sağ üst köşede bulunan optik alana soru numarasına dikkat ederek doğru şekilde yapmalıdır.

tbm **YEŞİLAY**
TÜRKİYE BAĞIMLILIKLA MÜCADELE EĞİTİM PROGRAMI

SIGARA VÜCUDUN DÜŞMANI -yetişkin-

ÖĞRENCİ NO.:

Aşağıda sigara ve sigara kullanımına ilişkin çeşitli ifadeler verilmiştir. Bu ifadeleri okuduktan sonra sizden görüşünüzü, cevaplama için verilen alanda kodlayarak işaretlemiş olmanız beklenmektedir. Yanlış doğru buluyorsanız "D" gözetmiş, yanlış buluyorsanız "Y" gözetmiş, bilginiz/fikriniz yok ise "B" gözetmişini işaretleyiniz. Cevaplamalara için aşağıda bir örnek verilmiştir.

ÖRNEK:

1. Sigara zararı bir maddedir.
● ○ ○ ○ ○
1. Sigara kanser riskini artırır.
2. Hafif (light) sigaralarda nikotin oranı normal sigaralara göre yaklaşık % 50 daha azdır.
3. Mide ülseri sigaranın tetiklediği hastalıklardan birisidir.
4. Tüm dünyada sigara kullanıcıları sigara kullanmayanlardan çok daha fazladır.
5. Anne babaların çocuklarının yanında sigara içmeleri sakıncalıdır.
6. Saç dökülmesi probleminin sigara ile bir bağlantısı yoktur.
7. Sigara kullanımı, dünyada meydana gelen ölümler nedenlerinin başında yer almaktadır.
8. Sigara için anne babaların, çocuklarına sigaranın zararları konusunda bilgi veremelerine ihtiyaç yoktur.
9. Sigara kalp hastalıkları oluşmasını riskini artırır.
10. Sigaranın içinde bulunan zehirli maddelerden birisi de hidrojen süyanürdür.

11. Anne babalar çocuklarının sigaranın zararlarını bizzat gözlemleyebilmeleri için onların görebileceği şekilde sigara içmelidirler.

12. Sigara kullanımının sağlıklı tahrip ettğine dair herhangi bir bilimsel kanıt yoktur.

Aşağıda sigara ve sigara kullanımına ilişkin duyguların ifade etmenizi için hazırlanmış bazı duygular listelenmiştir. Bu ifadeler sıfat çiftleri halinde hazırlanmıştır. Sizden, duyguların ifade eden seçeneği, cevaplamaya için verilen alanda kodlayarak işaretlemenizi beklenmektedir. İşaretlemenizi, her bir sıfat çiftinin duygularınız ne derece tanımladığına bağlı olarak yapınız.

ÖRNEK:

Bence sigara kullanmak...

1.	sevimsizdir	1	2	3	4	5	sevimsizdir
----	-------------	---	---	---	---	---	-------------

1 ○ ○ ○ ○ ●

Eğer sağdaki seçenekler ortayken sol taraftaki 1'i, ortadaki 2'yi, bir diğer 3'ü, diğer ortadaki 4'ü, en sağdaki 5'i işaretleyiniz.

Bence sigara kullanmak...

13.	iyidir.	1	2	3	4	5	kiçitidir.
14.	faşizmdir.	1	2	3	4	5	zararlıdır.
15.	keyiflidir.	1	2	3	4	5	keyiflidir.
16.	güçlüdür.	1	2	3	4	5	ilgisizdir.
17.	hoşdur.	1	2	3	4	5	nağusdur.

Duyusal alan değerlendirilmesini yapan bölümde 5 soru yer almaktadır. Soruların yanıtları 5'li Likert şeklinde verilmiştir. Katılımcılardan kendilerine yakın hissettikleri derecelendirmeyi işaretlemeleri beklenmektedir. Bu işaretlemenin nasıl yapılacağı bir örnek eşliğinde sağ ortada bulunan yönergede detaylı bir şekilde verilmiştir. Katılımcılar işaretlemelerini sağ üst köşede bulunan optik alana soru numarasına dikkat ederek doğru şekilde yapmalıdır.

tbm **YEŞİLAY**
TÜRKİYE BAĞIMLILIKLA MÜCADELE EĞİTİM PROGRAMI

SIGARA VÜCUDUN DÜŞMANI -yetişkin-

ÖĞRENCİ NO.:

Aşağıda sigara ve sigara kullanımına ilişkin çeşitli ifadeler verilmiştir. Bu ifadeleri okuduktan sonra sizden görüşünüzü, cevaplama için verilen alanda kodlayarak işaretlemiş olmanız beklenmektedir. Yanlış doğru buluyorsanız "D" gözetmiş, yanlış buluyorsanız "Y" gözetmiş, bilginiz/fikriniz yok ise "B" gözetmişini işaretleyiniz. Cevaplamalara için aşağıda bir örnek verilmiştir.

ÖRNEK:

1. Sigara zararı bir maddedir.
● ○ ○ ○ ○
1. Sigara kanser riskini artırır.
2. Hafif (light) sigaralarda nikotin oranı normal sigaralara göre yaklaşık % 50 daha azdır.
3. Mide ülseri sigaranın tetiklediği hastalıklardan birisidir.
4. Tüm dünyada sigara kullanıcıları sigara kullanmayanlardan çok daha fazladır.
5. Anne babaların çocuklarının yanında sigara içmeleri sakıncalıdır.
6. Saç dökülmesi probleminin sigara ile bir bağlantısı yoktur.
7. Sigara kullanımı, dünyada meydana gelen ölümler nedenlerinin başında yer almaktadır.
8. Sigara için anne babaların, çocuklarına sigaranın zararları konusunda bilgi veremelerine ihtiyaç yoktur.
9. Sigara kalp hastalıkları oluşmasını riskini artırır.
10. Sigaranın içinde bulunan zehirli maddelerden birisi de hidrojen süyanürdür.

11. Anne babalar çocuklarının sigaranın zararlarını bizzat gözlemleyebilmeleri için onların görebileceği şekilde sigara içmelidirler.

12. Sigara kullanımının sağlıklı tahrip ettğine dair herhangi bir bilimsel kanıt yoktur.

Aşağıda sigara ve sigara kullanımına ilişkin duyguların ifade etmenizi için hazırlanmış bazı duygular listelenmiştir. Bu ifadeler sıfat çiftleri halinde hazırlanmıştır. Sizden, duyguların ifade eden seçeneği, cevaplamaya için verilen alanda kodlayarak işaretlemenizi beklenmektedir. İşaretlemenizi, her bir sıfat çiftinin duygularınız ne derece tanımladığına bağlı olarak yapınız.

ÖRNEK:

Bence sigara kullanmak...

1.	sevimsizdir	1	2	3	4	5	sevimsizdir
----	-------------	---	---	---	---	---	-------------

1 ○ ○ ○ ○ ●

Eğer sağdaki seçenekler ortayken sol taraftaki 1'i, ortadaki 2'yi, bir diğer 3'ü, diğer ortadaki 4'ü, en sağdaki 5'i işaretleyiniz.

Bence sigara kullanmak...

13.	iyidir.	1	2	3	4	5	kiçitidir.
14.	faşizmdir.	1	2	3	4	5	zararlıdır.
15.	keyiflidir.	1	2	3	4	5	keyiflidir.
16.	güçlüdür.	1	2	3	4	5	ilgisizdir.
17.	hoşdur.	1	2	3	4	5	nağusdur.

TBM ölçme değerlendirme araçlarından anlamlı sonuçlar elde edilebilmesi için hem ön test hem de son test uygulamalarında öğrenci numarasının doğru bir şekilde yazılıp optik alanda dikkatlice işaretlenmesi son derece önemlidir.

Yetişkinlerle yapılacak olan çalışmalarda her Yetişkinle TBM Uygulayıcısı tarafından eğitim öncesinde bir numara verilmeli ve yetişkinin hem ön testte hem de son testte aynı numarayı optik alana doğru şekilde işaretlemesi gerekmektedir. Katılımcılara verilecek olan numaralar mutlaka 1 ile başlamalıdır.

TBM ölçme değerlendirme araçlarının katılımcılar tarafından doğru bir şekilde dolduruluyor olmasının takip ve sorumluluğu TBM Formatörleri ve Uygulayıcılarındadır.

Katılımcılar tarafından doldurulan ön testler bir zarfa son testler ise ayrı bir zarfa koyularak zarf üzerine uygulama yapılan okul adı, sınıf adı, öğretmen adı, zarf içerisinde ön test mi son test mi bulunduğu bilgisi ve tarih yazılması gerekmektedir.

ÖRNEK:

Okul Adı: Fatın Rüştü Zorlu Anadolu Lisesi – Kartal/İst.
Sınıf Adı: 9 -C
Öğretmen Adı: Fatma AVCI
Ön Test / Son Test: Ön Test
Tarih: 15.05.2015
İmza:

Okul Adı: Fatın Rüştü Zorlu Anadolu Lisesi – Kartal/İst.
Sınıf Adı: 9 -C
Öğretmen Adı: Fatma AVCI
Ön Test / Son Test: Son Test
Tarih: 15.05.2015
İmza:

Zarflar, TBM Formatörleri ve Uygulayıcıları tarafından İL/İLÇE Hayatboyu Öğrenme Şube Müdürlüklerine teslim edilmelidir. İLÇE Hayatboyu Öğrenme Şube Müdürlüklerine gelen zarflar kontrolü yapıldıktan sonra İL Hayatboyu Öğrenme Şube Müdürlüğü'ne gönderilmelidir.

UYGULAMA ADIMLARI	SORUMLULAR
1. TBM Uygulayıcıları İçin Ölçme Değerlendirme Yönergesinin Duyurulması	Yeşilay Genel Merkez İl HBÖ Şube Müdürlükleri
2. Ölçme Değerlendirme Araçlarının www.tbm.org.tr adresinden indirilmesi	TBM Formatörleri TBM Uygulayıcıları
3. Hedef Kitleye Anketlerin Doğru Şekilde Uygulanması	TBM Formatörleri TBM Uygulayıcıları
4. Doldurulan Anketlerin HBÖ Şube Md.lerine Ulaştırılması	TBM Formatörleri TBM Uygulayıcıları
5. Doldurulan Anketlerin Yeşilay Genel Müdürlüğü'ne Ulaştırılması	İl HBÖ Şube Müdürlükleri

İL Hayatboyu Öğrenme Şube Müdürlüklerinde toplanan zarflar «ALICI ÖDEMELİ» olarak Türkiye Yeşilay Cemiyeti – TBM Ekibi adına Sepetçiler Kasrı, Sirkeci 34110 İstanbul adresine MNG Kargo ile gönderilmelidir.

MNG Kargo ile «ALICI ÖDEMELİ»
Türkiye Yeşilay Cemiyeti – TBM Ekibi
Sepetçiler Kasrı, Sirkeci 34110 İstanbul

Yeşilay, TBM ölçme değerlendirme araçları uygulamasını 12 ilde gerçekleştirecektir. Bu iller NUTS1'e göre seçilmiştir. Bu iller sırasıyla,

1. IĞDIR
2. MALATYA
3. URFA
4. İSTANBUL
5. TEKİRDAĞ
6. AYDIN
7. BURSA
8. KONYA
9. HATAY
10. KAYSERİ
11. AMASYA
12. RİZE

NUTS nedir?

NUTS, AB ülkelerinde kullanılan istatistikî bölge sınıflandırmasına verilen addır. Avrupa Birliği İstatistik Ofisi Eurostat tarafından geliştirilen sistem sayesinde, AB düzeyinde bölgesel istatistiklerin toplanması, bölgesel politikaların belirlenmesi ve bölgelerin karşılaştırılması etkili şekilde yürütülmektedir. Bir bölgenin NUTS I, II ya da III olarak sınıflandırılmasını belirleyen temel faktör ise nüfustur. Türkiye, AB'ye uyum kapsamında NUTS sınıflandırmasına 2002 yılında uyum sağlamıştır. Türkiye'de 12 NUTS I, 26 NUTS II ve 81 NUTS III bölgesi bulunmaktadır.

Bu illerde bulunan İl Hayatboyu Öğrenme Şube Müdürlükleri ile Yeşilay TBM Ekibi sıkı iletişim halinde olacaktır. Bu illerde her yaş grubundan (ilkokul, ortaokul, lise, yetişkin) **en az 1000** kişiye ölçme değerlendirme araçlarının uygulanması beklenmektedir.

Bu iller içerisinde olmayan illerde yapılan öğrenci ve/veya yetişkin eğitimlerinde de TBM Uygulayıcıları ilgili ölçme değerlendirme araçlarını kullanabilirler. Fakat bu araçların İl Hayatboyu Öğrenme Müdürlüklerine ve/veya Yeşilay'a gönderilmelerine gerek yoktur. TBM Uygulayıcıları, ihtiyaç duymaları halinde bunları kendi eğitimlerini değerlendirebilmek üzere kullanabilirler.